

فکر و نظر۔۔۔ اسلام آباد

جلد: ۳۷ شماره: ۱

اسلام اور تعلیم: کتابیات

شیر نوروز خان ☆

کتاب :

- ۱- ابو زید بکر بن عبداللہ
التعالیم و اثرہ علی الفکر والکتاب : الطبعہ الثانیہ - الریاض : دارالرایہ،
۱۹۸۸ء، ۱۱۴ ص
- ۲- احمد شلبی
تاریخ تعلیم و تربیت اسلامیہ / احمد شلبی، ترجمہ محمد حسین زبیری - طبع دوم -
لاہور : ادارہ ثقافت اسلامیہ، ۱۹۸۹ء، ۳۱۴ ص
- ۳-
مسلمانوں کا نظام تعلیم : تاریخ کے آئینے میں / احمد شلبی، ترجمہ
ادریس صدیقی - کراچی : اردو اکیڈمی سندھ، ۱۹۸۵ء، ۲۴۸ ص
- ۴- اختر الواسع
سرسید کی تعلیمی تحریک. نئی دہلی : مکتبہ جامعہ، ۱۹۸۵ء، ۱۱۹ ص
- ۵- ادارہ تحقیقات اسلامی، اسلام آباد
پاکستان میں دینی مدارس کی فہرست. اسلام آباد : ادارہ تحقیقات اسلامی،
۱۹۸۲ء، ۶۹ ص

- ۶- انسٹی ٹیوٹ آف پالیسی اسٹڈیز، اسلام آباد
اسلامی ریاست میں نظام تعلیم / مرتب، مسلم سجاد، سلیم منصور خالد۔
اسلام آباد: انسٹی ٹیوٹ آف پالیسی اسٹڈیز، ۱۹۹۶ء، ۲۰۴ ص
- ۷-
پاکستان میں تعلیم اور نجی شعبہ / مرتب، مسلم سجاد، سلیم منصور خالد۔
اسلام آباد: انسٹی ٹیوٹ آف پالیسی اسٹڈیز، ۲۰۰۷ ص
- ۸-
پاکستان میں جامعات کا کردار۔ (مجلد تعلیم: ۸)۔ اسلام آباد: انسٹی ٹیوٹ آف
پالیسی اسٹڈیز، ۱۹۹۰ء، ۲۷۹ ص
- ۹-
پاکستان میں نظام تعلیم کی اسلامی تشکیل کی حکمت عملی / مرتب
مسلم سجاد۔ اسلام آباد: انسٹیٹیوٹ آف پالیسی اسٹڈیز، ۱۹۸۲ء، ۹۴ ص
- ۱۰-
تعلیم اسلامی تناظر میں۔ اسلام آباد: انسٹی ٹیوٹ آف پالیسی اسٹڈیز، ۱۹۸۵ء،
۲۸۴ ص
- ۱۱-
تعلیم اسلامی تناظر میں: یکساں نظام تعلیم / مرتب، مسلم سجاد، سلیم منصور
خالد۔ اسلام آباد: انسٹی ٹیوٹ آف پالیسی اسٹڈیز، ۱۹۹۰ء، ۱۶۰ ص
- ۱۲-
تعلیم (مجلد: ۲) / مرتب، مسلم سجاد، سلیم منصور خالد۔ اسلام آباد:
انسٹی ٹیوٹ آف پالیسی اسٹڈیز، ۱۹۹۳ء، ۲۰۴ ص

- -۱۳
- تعلیم (مجلہ ۶) / مرتب، مسلم سجاد، سلیم منصور خالد۔ اسلام آباد:
انسٹی ٹیوٹ آف پالیسی اسٹڈیز، ۱۹۹۶ء، ۲۳۹ ص
- -۱۴
- تعلیم (مجلہ ۱۱) / مرتب، مسلم سجاد، سلیم منصور خالد۔ اسلام آباد: انسٹی
ٹیوٹ آف پالیسی اسٹڈیز، ۱۹۹۱ء، ۳۲۵ ص
- -۱۵
- دینی مدارس کا نظام تعلیم / مرتب، مسلم سجاد، سلیم منصور خالد۔ اسلام آباد:
انسٹی ٹیوٹ آف پالیسی اسٹڈیز، ۱۹۹۳ء، ۲۷۲ ص
- -۱۶
- قومی تعلیمی پالیسی (۱۹۹۲-۲۰۰۲ء) ایک جائزہ / مرتب، سلیم منصور خالد۔
اسلام آباد: انسٹی ٹیوٹ آف پالیسی اسٹڈیز، ۱۹۹۴ء، ۴۴۲ ص
- -۱۷
- الانصاری، صدر الدین عاصر
جامعہ مظاہر علوم؛ نبذہ من تاريخها وضوء علی منھا جاد و لمحہ من خدماتها۔
اترپردیش: جامعہ مظاہر علوم، ۱۹۷۷ء، ۱۳۰ ص
- -۱۸
- انوار الحسن
امام الغزالی کے تعلیمی نظریات و اصلاحات۔ لاہور: ملک دین محمد اینڈ سنز،
(۱۹۵۴ء)، ۲۲۳ ص
- -۱۹
- البلاغ: تعلیمی نمبر۔ بمبئی: انجمن خدام النبیؐ، ۱۹۵۵ء، ۴۳۲ ص
- -۲۰
- الہیوی، محمد رجب و شلبی، عبدالودود لہرائیم
الکتاب التذکاری بمناسبتہ احتفالات العید الالفی الذہر۔ القاہرہ:
امانتہ العامتہ للجنة العليا للامتفالبالعیہ، ۱۹۸۳ء، ۲۶۵+۱۱۰ ص

- ۲۱- پاکستان. وزارت مذہبی امور
رپورٹ قومی کمیٹی برائے دینی مدارس، پاکستان. اسلام آباد: وزارت مذہبی امور
حکومت پاکستان، ۱۹۷۹ء، ۲۱۹ ص
- ۲۲- تاریخ دارالعلوم دیوبند (الرشید - خصوصی اشاعت). ساہیوال: جامعہ رشیدیہ،
۱۹۸۰ء، ۳۲۰ ص
- ۲۳- الترمذی، ابی بکر محمد بن عمر
مختصر کتاب العالم والمعلم. ۲۱۶ ص
- ۲۴- جالندھری، رشید احمد
دارالعلوم دیوبند. اسلام آباد: نیشنل بک فاؤنڈیشن، ۱۹۸۹ء، ۲۸۲ ص
- ۲۵- الجمهوریہ الجزائریہ، الدیمقراطیہ الشعبیہ - وزارت التربیتہ
برنامج المعاهد التكنولوجية التربیة، التعليم الابتدائی المعلن
والمشاهدون باللغة الریبة - وزارة التربیة،
۸۳+۹۲.
- ۲۶-
- برامج تكوين اساتذہ التعليم المتوسط فی المعاهد التكنولوجية
التربیة - وزارة التربیة، ۱۹۷۹-۱۹۸۰ء، ۷۵+۹۸ ص
- ۲۷- خان، خالد یار
تاریخ تعلیم. طبع سوم - لاہور: اردو مرکز، ۱۹۶۳ء، ۳۶۶ ص
- ۲۸- خان، عبدالرشید
مسلمانوں کی تعلیمی ترقی میں مسلم ایجوکیشنل کانفرنس کا کردار. کراچی:
آل پاکستان ایجوکیشنل کانفرنس، ۱۹۸۶ء، ۲۳۸ ص

- ۲۹- خان، محمد حسین (مرتب)
مشاہیر کے تعلیمی نظریے کراچی: اکیڈمی آف ایجوکیشنل ریسرچ آل پاکستان
ایجوکیشنل کانفرنس، (۱۹۵۸)، ۳۱۲ ص
- ۳۰- خالد، محمد ابراہیم
ترتیب اساتذہ۔ اسلام آباد: پاکستان ایجوکیشنل فاؤنڈیشن، ۱۹۹۷ء، ۶۲۴ ص
- ۳۱- الدھوانی، احمد فواد
التربیت فی الاسلام اوالتعلیم فی رائی القاہسی۔ القاہرہ: داراحیاء الکتب العربیہ،
۱۹۵۵ء، ۳۸۱ ص
- ۳۲- رشیدی امجد اور فاروق علی
تعلیم کی نظریاتی اساس۔ طبع دوم۔ راولپنڈی: ندیم پبلی کیشنز، ۱۹۸۱ء،
۳۹۹ ص
- ۳۳- رفیع الدین، محمد
اسلام کا نظریہ تعلیم۔ طبع دوم۔ لاہور: ادارہ ثقافت اسلامیہ، ۱۹۵۵ء،
۵۶ ص
- ۳۴- رفیق، سعید احمد
اسلامی نظام تعلیم۔ کراچی: اکیڈمی آف ایجوکیشنل ریسرچ آل پاکستان ایجوکیشنل
کانفرنس، (۱۹۵۶)، ۳۰۴ ص
- ۳۵-
مسلمانوں کا نظام تعلیم۔ طبع دوم۔ کراچی: اکیڈمی آف ایجوکیشنل ریسرچ
آل پاکستان ایجوکیشنل کانفرنس، ۱۹۶۲ء، ۳۰۴ ص
- ۳۶- زبیری، محمد امین
مسلم خواتین کی تعلیم۔ کراچی: ادارہ تصنیف و تالیف آل پاکستان ایجوکیشنل
کانفرنس، ۱۹۶۱ء، ۲۰۸ ص

- ۳۷- الزرنوجی، برہان الدین الفرغانی
تعلیم المتعلم قسطنطنیہ: مطبعہ سی، ۱۳۰۶ھ، ۳۲ ص
- ۳۸-
رسالہ تعلیم المتعلم فی طریق المتعلم- ۲۴ ص
- ۳۹- شبلی نعمانی
عربی اسلامی مدارس کا نصاب و نظام تعلیم اور عصری تقاضے۔ پٹنہ: خدا بخش
اور نیٹل پبلک لائبریری، ۱۹۹۵ء، ۹۵ ص
- ۴۰- شہابی، انتظام اللہ
اسلامی نظام تعلیم کا چودہ سو سالہ مرقع- کراچی: جناح لٹری اکیڈمی،
۱۹۶۱ء، ۱۹۳ ص
- ۴۱- صدیقی، مشتاق الرحمان
تعلیم و تدریس: مباحث و مسائل۔ اسلام آباد: پاکستان ایجوکیشن فاؤنڈیشن،
۱۹۹۸ء، ۴۱۸ ص
- ۴۲- طلحہ، محمد اسعد
التربیت والتعلیم فی الاسلام بیروت: دارالعلم للملایین، ۱۹۵۷ء، ۲۲۳ ص
- ۴۳- عبداللہ، عبدالرحمان صالح
تاریخ التعلیم فی مکتہ المکرمہ۔ دارالفکر، ۱۹۷۳ء، ۳۵۸ ص
- ۴۴- عبدالباری
تجدید تعلیم و تبلیغ۔ کراچی: نفیس اکیڈمی، ۱۹۶۲ء، ۲۲۴ ص
- ۴۵- عبدالعزیز، محمد
تعلیم اور معاشرتی تبدیلی، ملتان: کاروان ادب، ۱۹۸۳ء، ۳۴۰ ص
- ۴۶- عربی اسلامی مدارس کا نصاب و نظام تعلیم اور عصری تقاضے: مدرسہ سٹم پر
۱۹۹۰ کے رانچی دہلی سیمیناروں کی روداد: مقالات اور بحث پٹنہ:

- خدا بخش اور نیشنل پبلک لائبریری، ۱۹۹۵ء، ۲۳۴ ص
- ۳۷- عربی اسلامی مدارس کا نصاب و نظام تعلیم اور عصری تقاضے؛ مدرسہ سسٹم پر ۱۹۹۰ کے رائج۔ دہلی سیناروں کی روداد: مقالات اور بحث۔ پٹنہ: خدا بخش اور نیشنل پبلک لائبریری، ۱۹۹۵ء، ۲۲۱ ص
- ۳۸- عوض، بدوی عبداللطیف
تقویم جامعہ الازھر فی اربع سنوات. (القاهرہ): دارالمعارف، ۱۹۷۳ء، ۸۱۳ ص
- ۳۹- فاؤنڈیشن فار ایجوکیشنل ڈویلپمنٹ، نئی دہلی
اسلامی نظام تعلیم کے خدو خال نئی دہلی: فاؤنڈیشن فار ایجوکیشنل ڈویلپمنٹ، ۱۹۹۳ء، ۱۵۷ ص
- ۵۰- الفتی، محمد کامل
الازھر واثرہ فی النھضۃ الادبیۃ الحدیثیۃ. الطبعة الثانیۃ. فجالتہ: مکتبہ مہمۃ مصر، ۱۹۶۵ء، ۵۷۳ ص
- ۵۱- گیلانی، سید مناظر حسن
پاک و ہند میں مسلمانوں کا نظام تعلیم و تربیت۔ لاہور: مکتبہ رحمانیہ، ۱۳۶۱ھ، ۲ ج
- ۵۲- مالک رام
عورت اور اسلامی تعلیم۔ نئی دہلی: مکتبہ جامعہ، ۱۹۸۹ء، ۱۹۲ ص
- ۵۳- محبوب رضوی، سید
تاریخ، دیوبند اور دارالعلوم کے حالات۔ طبع دوم۔ دیوبند: علمی مرکز، ۱۹۹۲ء، ۵۱۲
- ۵۴- محسنی، شمس الرحمان
ہندوستانی مسلمانوں کی قومی تعلیمی تحریک۔ نئی دہلی: مکتبہ جامعہ، ۱۹۸۶ء، ۲۶۴ ص

- ۵۵- محمد اول، (مرتب)
تعارف دارالعلوم جامعہ نعیمیہ لاہور۔ لاہور: جامعہ نعیمیہ، ۹۹ ص
- ۵۶- محمد الحسنی، (مرتب)
روداد چمن: ندوة العلماء کے پچاس سالہ جشن تعلیمی (۲۵-۲۸ شوال ۱۳۹۵ھ مطابق ۳۱ اکتوبر، ۲۰۱۴ء، ۳ نومبر ۱۹۷۵ء)۔ لکھنؤ: مکتبہ دارالعلوم ندوة العلماء، ۱۹۷۶ء ۲۹۲ ص
- ۵۷- محمد طلعت
کتاب البراہین البنات علی وجوب تعلیم البنات۔ مطبع النیل الفراء، ۱۸۹۲ء، ۸۳ ص
- ۵۸- محمد علی
قومی اور اسلامی تعلیم کا نظام۔ طبع دوم۔ علی گڑھ: مکتبہ جامعہ ملیہ اسلامیہ، ۱۹۲۴ء، ۶۴ ص
- ۵۹- مراد، خرم جاہ
احیائے اسلام اور معلم۔ لاہور: ادارہ تعلیمی تحقیق، تنظیم اساتذہ پاکستان، ۱۹۸۱ء، ۳۸ ص
- ۶۰- مرتضیٰ مطہری
تعلیم و تربیت در اسلام۔ تہران: انتشارات الزہراء، ۱۳۶۲ھ، ۲۷۵ ص
- ۶۱- مسلمانوں کی قسمت کا فیصلہ: قدرت کا فتویٰ ہے کہ اگر قوم متفق ہو کر قوم کی اعلیٰ درجہ کی تعلیم و تربیت کا سامان مہیا نہیں کرتی تو قوم کی ترقی سے مایوسی ہے / تقاریر سرسید احمد خان، نواب محسن الملک۔ آگرہ: مطبع مفید عام، ۱۸۹۳ء، ۱۶۲ ص
- ۶۲- المملكة العربیة السعودیة، وزارة التعليم العالی
التعليم العالی فی مملكة العربیة السعودیة العربیة، وزارة التعليم العالی، ۱۹۸۳ء، ۲۷۹ ص

- ۶۳- الملکۃ الاردنیۃ الهاشمیۃ. وزارت التعلیم العالی
التعلیم العالی فی عہد الحسین. عمان: جمیعت عمال المطابع التعاونیۃ، ۱۹۸۵ء،
۲۷۹ ص
- ۶۴- میمن، محمد اسماعیل
فضائل علم و علماء. لاہور: مکتبہ مدینہ، (۱۴۰۹ھ)، ۲۱۳ ص
- ۶۵- نبھان، محمد ابراہیم
التعلیم فی خدمتہ اسلام. القاہرہ: دارالکریم للمطبع والتوزیع، ۱۹۶۵ء،
۲۷۸ ص
- ۶۶- ندوی، ابو الحسنات
ہندوستان کی قدیم اسلامی درسگاہیں. لاہور: مکتبہ خاور، ۱۹۷۹ء، ۱۳۴ ص
- ۶۷- زریندر ناتھ لا
عہد اسلامی میں تعلیمی ترقی / زریندر ناتھ لا، مترجم اخلاص حسین زہیری
و سلطان فاطمہ بلخی،
کراچی: اکیڈمی آف ایجوکیشنل ریسرچ آل پاکستان ایجوکیشنل کانفرنس، ۱۹۶۵ء،
۳۰۸ ص
- ۶۸- العسیمی، عبدالقادر بن محمد
الدراس فی تاریخ المدارس. دمشق: مطبعۃ الترقی، ۱۹۴۸ء، ۲ ج
- ۶۹-
الدراس فی تاریخ المدارس / عبدالقادر بن محمد العسیمی، تحقیق و تصحیح صلاح
الدین المنجد، جعفر الحسینی. (بیروت): دارالکتاب الجدید، ۱۹۸۱ء، ۲ ج
- ۷۰- نیاز عرفان
قومی تعلیمی پالیسیاں: تقابلی جائزہ. اسلام آباد: انسٹی ٹیوٹ آف پالیسی اسٹڈیز،
۱۹۹۴ء، ۱۰۶ ص

- ۷۱- الویلّی، عبداللہ قاسم
المسجد و دوره التعلیمی عبرالعصود من خلال الحلق العلمیہ. بیروت :
موسسہ الرسالہ، ۱۹۸۸ء، ۱۲۸ ص
- ۷۲- وفاق المدارس العربیہ پاکستان، ملتان
سولہ سالہ نصاب تعلیم وفاق المدارس العربیہ پاکستان. ملتان : وفاق المدارس
العربیہ پاکستان، ۱۹۸۴ء، ۳۸ ص
- ۷۳- ہمدانی، آغا حسین
دستویزات آل انڈیا مسلم ایجوکیشنل کانفرنس، قراردادیں ۱۸۸۶-۱۹۰۶.
اسلام آباد : قومی ادارہ برائے تحقیق، تاریخ و ثقافت، ۱۹۸۶ء، ۲ ج
- ۷۴- یوسف القرضاوی
تعلیم کی اہمیت سنت نبویؐ کی روشنی میں / علامہ یوسف القرضاوی، ترجمہ ابو
مسعود اظہر ندوی. لاہور : اسلام بک ڈپو، ۱۹۹۸ء، ۱۸۰ ص

مقالات :

- ۷۵- آسی، غلام حیدر
„ علامہ اقبال کا نظریہ تعلیم و تربیت،،- فکر و نظر (اسلام آباد) ۷: ۱۱
(مئی ۱۹۷۰) ۸۳۱-۸۴۸
- ۷۶- ابراہیم صیاد
„اسلامی طبی طریقہ تعلیم،،- آیات (علیگزھ) ۳: ۳ (ستمبر-دسمبر ۱۹۹۲)
۵۲-۴۷
- ۷۷- ابوسعید، سید
„اسلام میں علم کا مفہوم،،- معارف (اعظم گڑھ) ۳۵: ۱ (جنوری ۱۹۳۵)
۲۷-۵

- ۷۸- ابوسلمہ شفیق احمد البہاری
 ”عورت اور اسلامی تعلیم“، - برہان (دہلی) ۳۲: ۳ (اپریل ۱۹۵۴)
 ۲۲۷-۲۵۳، ۳۲: ۵ (مئی ۱۹۵۴) ۳۱۵-۳۱۹
- ۷۹- احسان الحق
 ”حضور اکرمؐ کا نظریہ تعلیم“، - افکار معلم (لاہور) ۱۱: ۱ (جنوری ۱۹۹۸) ۹-۱۲
- ۸۰-
 ”قومی تعلیمی پالیسی کا اسلامی پہلو“، - افکار معلم (لاہور) ۱۱: ۵ (مئی ۱۹۹۸)
 ۳۵-۳۸
- ۸۱- احسان حق
 ”تأملات فی اسباب سعادة المسلمين و شقاہم و دور العلم فی النہوض بالامم“، -
 الدراسات الاسلامیہ (اسلام آباد) ۱۷: ۵ (ستمبر-اکتوبر ۱۹۸۲) ۴۱-۴۸
- ۸۲-
 ”علمی ترقی میں مسلمانوں کا حصہ“، - / احسان حق، ترجمہ ساجد الرحمان -
 فکر و نظر (اسلام آباد) ۲۱: ۴ (اکتوبر ۱۹۸۳) ۴۰-۴۵
- ۸۳- احمد شلہی
 ”اسلامی عہد میں تعلیم نسواں“، - ثقافت (لاہور) ۱۲: ۵ (مئی ۱۹۶۳)
 ۴۹-۶۳
- ۸۴- احمد مصلی
 ”سید قطب کا نظریہ علم“، - آیات (علی گڑھ) ۵: ۲-۳ (مئی-دسمبر ۱۹۹۴)
 ۴۳-۶۶
- ۸۵- اخلاق احمد
 ”قرون وسطیٰ میں اسلامی ہند کا نظام تعلیم“، - فکر و نظر (اسلام آباد) ۱۸: ۲
 (اگست ۱۹۸۰) ۳۱-۳۸

- -۸۶
- ”مسلمانوں کی تعلیمی قوس و قزح۔۔۔ فکر و نظر (علی گڑھ) ۱: ۳۵ (۱۹۹۸)
- ۹۶-۸۹
- ۸۷ ارشد، رشید احمد
- ”عہد نبوی کا نظام تعلیم۔۔۔ الحق (اکوڑہ خٹک) ۵: ۹ (اپریل ۱۹۷۴)
- ۳۹-۲۹
- ۸۸ اصلاحی، امین احسن اور سعید احمد
- ”تعلیم، تعلم کے آداب۔۔۔ تدبیر (لاہور) ۲۸ (نومبر ۱۹۹۴) ۱۳-۲۲
- ۲۹ (مارچ ۱۹۹۵) ۱۷-۲۹
- ۸۹ اصلاحی، شرف الدین
- ”عہد نبوی میں اسلامی ریاست کا نظام تعلیم۔۔۔ معارف (اعظم گڑھ)
- ۶: ۱۳۳ (جون ۱۹۸۴) ۳۶۷-۳۷۴
- ۹۰ اطہر مبارکپوری
- ”اسلامی تعلیم کے ابتدائی مقامات و مراکز۔۔۔ معارف (اعظم گڑھ) ۴: ۱۵۳
- (اپریل ۱۹۹۴) ۲۴۵-۲۵۷
- -۹۱
- ”عہد صحابہ کا نظام تعلیم و تعلم۔۔۔ معارف (اعظم گڑھ) ۴: ۱۵۱
- (اپریل ۱۹۹۳) ۲۴۵-۲۶۰، ۱۵۱: ۵ (مئی ۱۹۹۳) ۳۲۵-۳۳۸
- ۹۲ افضل حق
- ”اسلام اور تعلیم۔۔۔ افکار معلم (لاہور) ۷: ۶ (جولائی ۱۹۹۴) ۲۸-۳۲
- ۹۳ اکرم، اعجاز فاروق
- ”نبوی نظریات تعلیم۔۔۔ افکار معلم (لاہور) ۱۰: ۱۰ (اکتوبر ۱۹۹۷) ۲۷-۳۰

- ۹۴- امام الدین، ایس۔ ایم
 ”اوائل قرون وسطی میں مسجد حیثیت تعلیمی مرکز،۔۔ فکر و نظر (اسلام آباد)
 ۲۴: ۳ (جنوری۔ مارچ ۱۹۸۷) ۳۹-۶۰
- ۹۵- انجم آرا فلاحی
 ”قرآن میں علم و عقل کا مقام،۔۔ تہذیب الاخلاق (علی گڑھ) ۸: ۱۷
 (اگست ۱۹۹۸) ۲۷-۲۰
- ۹۶- بدیع الزمان
 ”اسلام اور تحصیل علم،۔۔ ثقافت (لاہور) ۵: ۶ (مئی ۱۹۵۸) ۴۰-۳۳
- ۹۷- بشیر احمد کشمیری
 ”اسلام کا نظام تعلیم و تربیت،۔۔ البلاغ (کراچی) ۸: ۷ (ستمبر ۱۹۷۴)
 ۲۷-۳۳
- ۹۸- بحر قارلغا
 ”منہاج التعلیم الدینی العالی فی ترکیا،۔۔ الدراسات الاسلامیہ (اسلام آباد)
 ۳۰: ۱ (الربیع ۱۹۹۵) ۵۱-۹۲
- ۹۹- بلگرامی، سید حامد حسن
 ”اسلام کا نظریہ تعلیم،۔۔ ثقافت (لاہور) ۸: ۱۳ (اگست ۱۹۶۴) ۹-۲۲
- ۱۰۰-
 ”اسلام کا نظام تعلیم،۔۔ ضیائے حرم (لاہور) ۱: ۱ (اکتوبر ۱۹۷۰) ۳-۱۴
- ۱۰۱-
 ”اسلام کا نظریہ تعلیم و معاشرہ،۔۔ ضیائے حرم (لاہور) ۱: ۳-۵
 (فروری۔ مارچ ۱۹۷۱) ۴۳-۵۰

- ۱۰۲- عوری، محمد یوسف
 ”مدارس عربیہ کا نصاب تعلیم“، - الحق (اکوڑہ خٹک) ۹: ۱-۲
 (اکتوبر-نومبر ۱۹۷۳) ۸-۱۷، ۹: ۳-۴ (نومبر - دسمبر ۱۹۷۳) ۲۹-۳۶
- ۱۰۳- پھلواری، محمد حفیظ اللہ
 ”عہد خلافت راشدہ میں علمی ترقیاں“، - بینات (کراچی) ۱۹: ۳ (نومبر ۱۹۷۱)
 ۴۲-۴۹
- ۱۰۴-
 ”عہد نبوی میں علمی ترقیاں“، - بینات (کراچی) ۱۹: ۲ (اکتوبر ۱۹۷۱) ۲۹-۳۷
- ۱۰۵-
 ”مسلمانوں کی علمی ترقیاں“، - بینات (کراچی) ۲۲: ۲ (اپریل ۱۹۷۳) ۳۱-۴۸
- ۱۰۶- تنزیل الرحمان
 ”اسلام میں علم کا مقصد“، - البلاغ (کراچی) ۱۱-۵ (مئی ۱۹۷۷) ۳۳-۳۷
- ۱۰۷- ثروت صولت
 ”ترکی میں دینی تعلیم کا جائزہ“، - فکر و نظر (اسلام آباد) ۱۹: ۹ (مارچ ۱۹۸۲)
 ۵۱-۷۹
- ۱۰۸- جالندھری، رشید احمد
 ”دینی مدارس، اخلاق قدریں اور روح عصر، مدرسہ دارالعلوم کی خدمات پر ایک
 نظر“، - المعارف (لاہور) (اپریل-جون ۱۹۹۸) ۳۹-۸۶
- ۱۰۹- ”جامعہ اسلامیہ، اسلام آباد“، - فکر و نظر (اسلام آباد) ۲۰: ۹-۱۰ (مارچ -
 اپریل ۱۹۸۳) ۱۹۰-۱۹۸
- ۱۱۰- ”جامعہ زیتونہ کی حالیہ اصلاحات“، - فکر و نظر (اسلام آباد) ۷: ۱ (جولائی ۱۹۶۹)
 ۹-۱۷

- ۱۱۱- جانی، سید علیم اشرف
 ”مسلمانوں کی علمی میراث اور اس کی یورپ منتقلی“۔ تہذیب الاخلاق
 (علی گڑھ) ۱۱: ۱۷ (نومبر ۱۹۹۸) ۱۹-۲۷
- ۱۱۲- ”جہیز و تعلیم و تربیت“۔ منہاج (لاہور) ۴: ۲ (اکتوبر ۱۹۸۴) ۱۹۳-۲۲۲
- ۱۱۳- الحذیفی، علی عبدالرحمان
 ”اسلام میں خواتین کی تعلیم و تربیت اور پردہ کی اہمیت“۔ انوار مدینہ (لاہور)
 ۱۱: ۵ (اگست ۱۹۹۷) ۳۰-۳۶
- ۱۱۴- حسان محمود
 ”معلم و متعلم کے حقوق“۔ البلاغ (کراچی) ۴: ۳۳ (اگست ۱۹۹۸) ۲۹-۳۲
- ۱۱۵- حسن رضا
 ”تعلیم اسلامی تناظر میں“۔ افکار معلم (لاہور) ۸: ۵ (اگست ۱۹۹۳) ۲۱-۲۶
- ۱۱۶- حفیظ اللہ، نقشبندی
 ”ملتان کے دینی مدارس“۔ ضیائے حرم (لاہور) ۶: ۳ (مارچ ۱۹۷۳)
 ۶۸-۷۰
- ۱۱۷- حمزہ مالک، سید
 ”مشکلات تدریس للغة العربیة فی الجوب الغربی من بنجریا“۔ الدراسات
 الاسلامیہ (اسلام آباد)
 ۴: ۲۳ (اکتوبر-دسمبر ۱۹۸۸) ۲۷-۴۰
- ۱۱۸- حمید اللہ، محمد
 ”عمد نبوی کا نظام تعلیم“۔ فکر و نظر (اسلام آباد) ۱۱: ۱۵ (مئی ۱۹۷۸) ۲۰-۴۴
- ۱۱۹-
 ”عمد نبوی کا نظام تعلیم“۔ معارف (اعظم گڑھ) ۵: ۴۸ (نومبر ۱۹۴۱)
 ۳۲۵-۳۲۶

- ۱۲۰- خان، اقبال حسن
 ”مسلم یونیورسٹی علی گڑھ کا پندرھویں صدی سیمینار،۔۔ الحق (اکوڑہ خٹک)
 ۱۵: ۱۱ (اگست ۱۹۸۰) ۳۹-۴۲
- ۱۲۱- خان، عبداللہ فاروق
 ”تعلیم نسواں: اسلام اور ہم،۔۔ تہذیب الاخلاق (علی گڑھ) ۱: ۱۸
 (جنوری ۱۹۹۹) ۳۷-۴۱
- ۱۲۲- خان، فضل مقیم
 ”دیوبند، علی گڑھ اور ہماری نئی نسل،۔۔ الحق (اکوڑہ خٹک) ۵: ۵
 (فروری ۱۹۷۰) ۲۲-۲۴
- ۱۲۳- خان، محمد شریف
 ”اسلام اور نظام تعلیم،۔۔ افکار معلم (لاہور) ۸: ۶ (اگست ۱۹۸۴) ۲۳-۲۴
- ۱۲۴- خان، وحید الدین
 ”اسلام اور جدید تعلیم یافتہ طبقہ،۔۔ ثقافت (لاہور) ۱۵: ۱۲ (دسمبر ۱۹۶۶)
 ۴۳-۴۶
- ۱۲۵-
 جدید تعلیم حاصل کرنے کا مسئلہ،۔۔ الفرقان (لکھنؤ) ۳: ۳۲ (اگست ۱۹۶۴)
 ۳۳-۴۳
- ۱۲۶- خورشید احمد
 ”اسلام کا نظریہ تعلیم،۔۔ افکار معلم (لاہور) ۷: ۲ (فروری ۱۹۹۵) ۲۱-۲۶
- ۱۲۷- ”دارالعلوم حقانیہ منزل بہ منزل،۔۔ الحق (اکوڑہ خٹک) ۱: ۱۵ (اکتوبر ۱۹۷۹)
 ۳۳-۵۰، ۱۵: ۲ (نومبر ۱۹۷۹) ۳۲-۳۷
- ۱۲۸- درانی، کریم اللہ
 ”اسلام میں تعلیم،۔۔ بینات (کراچی) ۱: ۳۶ (دسمبر ۱۹۷۹) ۱۹-۲۵

- ۱۲۹- رب نواز
 ”اشاعت علم کیلئے معلم انسانیت کی حکمت عملی،۔۔ افکار معلم (لاہور) ۱۱: ۱۰ (اکتوبر ۱۹۹۸)
- ۱۳۰- رحمانی، امتیاز احمد
 ”حکمت تدریس، اسلامی تناظر میں۔۔ افکار معلم (لاہور) ۱۱: ۵ (مئی ۱۹۹۸)
 ۱۸-۱۱
- ۱۳۱- رحمانی، محمد اکبر
 ”اسلام کا نظریہ تعلیم اور نظام تعلیم،۔۔ افکار معلم (لاہور) ۷: ۱۰ (اکتوبر ۱۹۹۵) ۹-۱۸
- ۱۳۲- رحمت فرخ آباد
 ”سمہ حکمرانوں کے علمی کارنامے،۔۔ فکر و نظر (اسلام آباد) ۱۹: ۲ (اگست ۱۹۸۱) ۱۷-۳۸
- ۱۳۳- رشیدی، اللہ بخش
 ”اسلام اور تعلیم نسواں،۔۔ الرشید (لاہور) ۴: ۵-۶ (مئی-جون ۱۹۷۶)
 ۳۱-۳۶
- ۱۳۴- رضوان اکرم اور تنویر الوہاب
 ”تدریس سائنس : اسلامی تناظر میں،۔۔ افکار معلم (لاہور) ۷: ۸ (اگست ۱۹۹۵) ۵۲-۵۶
- ۱۳۵- رضوی، وقار احمد
 ”مسلمان اور جدید علوم،۔۔ فکر و نظر (اسلام آباد) ۲۰: ۱۱ (مئی ۱۹۸۳) ۳۳-۴۷
- ۱۳۶- رفیق احمد
 ”فکرۃ لمن خلدون فی التعلیم و التریبۃ،۔۔ الدراسات الاسلامیہ (اسلام آباد) ۲۲: ۱ (یلتیر-مارس ۱۹۸۷) ۴۹-۶۲

- ۱۳۷- روح الامین
 ” نظام تعلیم،،- البلاغ (کراچی) ۶: ۲۲ (فروری ۱۹۸۸) ۵۵-۵۸
- ۱۳۸- ریاض حسین
 ”قرون وسطی کے مسلمان اساتذہ،،- فکر و نظر (اسلام آباد) ۹: ۱۶
 (مارچ ۱۹۷۹) ۱۷۱-۱۷۷
- ۱۳۹- زمان، شیر محمد
 ”خواندگی کا مسئلہ اسلامی تناظر میں،،- فکر و نظر (اسلام آباد) ۲: ۲۷
 (اکتوبر- دسمبر ۱۹۸۹) ۷۰-۷۷
- ۱۴۰-
 ” نظام تعلیم کی اسلامی تشکیل- چند معروضات،،- فکر و نظر (اسلام آباد)
 ۴: ۲۹ (اپریل ۱۹۹۲) ۷۷-۷۰
- ۱۴۱- سعد اللہ، محمد
 ”عورت کی تعلیم و تربیت،،- منہاج (لاہور) ۴: ۲ (اکتوبر ۱۹۸۴)
 ۱۳۷-۱۵۷
- ۱۴۲- سلم، شفیق احمد
 ”اصول تعلیم، آداب درس و تدریس،،- البلاغ (کراچی) ۲: ۳۰
 (جولائی ۱۹۹۵) ۷۷-۵۶
- ۱۴۳- سلیمان ندوی، سید
 ”دینی تعلیم اور دور حاضر کے تقاضے،،- البیان (پشاور) ۳: ۱ (ستمبر ۱۹۸۳)
 ۱۱-۱۷
- ۱۴۴- سلیمی، محمد اسلم
 ”تعلیم اور سیرت سازی :- اسکول کی اہم ذمہ داری،،- افکار معلم (لاہور)
 ۵: ۷ (جولائی ۱۹۹۳) ۴۳-۴۸

- ۱۳۵- سمیع الحق
 ”دارالعلوم دیوبند اور میدان صحافت“۔۔ الحق (اکوڑہ خٹک) ۱۵: ۵-۶
 (فروری۔ مارچ ۱۹۸۰) ۱۹-۲۶
- ۱۳۶- سیز گین، فواد
 ”عربی و اسلامی علوم میں اسناد کی اہمیت“، / فواد سیز گین، ترجمہ خورشید الحسن
 رضوی۔ فکر و نظر (اسلام آباد) ۲۶: ۱ (جولائی - ستمبر ۱۹۸۸) ۳-۲۴
- ۱۳۷- الشیبی، محمد رضا
 ”الترتیب فی الاسلام“۔۔ فکر و نظر (اسلام آباد) ۹: ۲ (اگست ۱۹۷۱)
 ۱۳۲-۱۳۵
- ۱۳۸- شمیم کوثر
 ”اسلامی نظام تعلیم“۔۔ افکار معلم (لاہور) ۱۱: ۸ (اگست ۱۹۹۸) ۷۱-۷۷
 ۱۱: ۹ (ستمبر ۱۹۹۸) ۳۹-۴۸
- ۱۳۹- صابر آفاقی
 ”عصر جدید کی علمی ترقی میں مسلمانوں کا حصہ“۔۔ فکر و نظر (اسلام آباد)
 ۱۸: ۲ (اگست ۱۹۸۰) ۵۳-۶۰
- ۱۵۰- صدیقی، ابوالسلام نعیم
 ”اسلام کی حکمت تعلیم و تربیت“۔۔ ترجمان القرآن (لاہور) ۵۱: ۵
 (فروری ۱۹۵۹) ۲۲-۴۰
- ۱۵۱- صدیقی، امیر حسن
 ”اسلامی نظام تعلیم کا ارتقاء“۔۔ میثاق (لاہور) ۹: ۴ (اکتوبر ۱۹۶۳) ۳۸-۵۲
- ۱۵۲- صدیقی، مختیار حسین
 ”اسلام کا فلسفہ تعلیم“۔۔ الحارف (لاہور) ۱۲: ۲ (فروری ۱۹۷۹) ۹-۲۷

- ۱۵۳-
 ”اقبال: مقاصد تعلیم،،۔ فکر و نظر (اسلام آباد) ۱۰-۱۷ (اپریل ۱۹۸۰)
 ۲۸-۶
- ۱۵۴-
 ”عمد نبوی اور اس کے بعد کے دور میں مسلمانوں کا نظام تعلیم،،۔ فکر و نظر
 (اسلام آباد)
 ۱۷: ۳-۴ (ستمبر-اکتوبر ۱۹۷۹) ۳۵-۶
- ۱۵۵- صدیقی، عبدالسلام
 ”دارالعلم دیوبند، مقاصد اور تعلیم،،۔ تہذیب الاخلاق (علی گڑھ) ۹: ۱۷
 (ستمبر ۱۹۹۸) ۵۵-۴۹
- ۱۵۶- صدیقی، علی محسن
 ”جامعہ اذہر،،۔ المعارف (لاہور) ۱۲: ۳ (مارچ ۱۹۷۹) ۱۳-۹
- ۱۵۷- صدیقی، مظہر الدین
 ”وجہ نظر الاسلام تجاہ العلم،،۔ الدراسات الاسلامیہ (اسلام آباد) ۲: ۲
 (یونیہ ۱۹۶۷) ۷۷-۷۳
- ۱۵۸- ضیاء الدین
 ”سرسید اور تعلیم نسواں،،۔ الحق (اکوڑہ خٹک) ۲۲: ۴ (جنوری ۱۹۸۷)
 ۳۲: ۲۳
- ۱۵۹- ضیاء القاسمی
 ”دینی مدارس میں ہڑتالیں طلباء کیلئے مقام فکر،،۔ البلاغ (کراچی) ۶: ۲۲
 (فروری ۱۹۸۸) ۵۳-۵۱
- ۱۶۰- طارق، سید اسد اللہ
 ”دینی تعلیم ایک فطری ضرورت،،۔ بینات (کراچی) ۱: ۲۵ (اگست ۱۹۷۴)
 ۵۸-۵۰

- ۱۶۱- طفیل ہاشمی
 ”اندلس میں علمی سرگرمیاں،،۔ فکر و نظر (اسلام آباد) ۱۹: ۱۲ (جون ۱۹۸۲)
 ۵۷-۳۲
- ۱۶۲- عالم، ایم اعجاز
 ”حضور کا طریقہ تعلیم و تربیت،،۔ افکار معلم (لاہور) ۶: ۱۱ (جولائی ۱۹۹۸)
 ۳۶-۳۱
- ۱۶۳- عبداللہ، سید
 ”اقبال کا مدرسہ تعلیم،،۔ اقبال ریونیو (لاہور) ۲: ۱ (جولائی ۱۹۶۰) ۱۳-۱
 ۱۶۴- عبدالباقی، محمد
 ”اسلامی معاشرہ اور نظام تعلیم،،۔ تہذیب الاخلاق (علی گڑھ) ۲: ۱۷
 (فروری ۱۹۹۸) ۵۱-۴۸
- ۱۶۵- عبدالرحمان، علی
 ”اسلام میں خواتین کی تعلیم و تربیت اور پردہ کی اہمیت،،۔ الحق (اکوڑہ خٹک)
 ۱۹: ۱۱ (اگست ۱۹۸۴) ۳۶-۲۹
- ۱۶۶- عبدالستار
 ”خواتین دین کیسے سیکھیں؟،،۔ الخیر (ملتان) ۱۱: ۱۱ (مئی ۱۹۹۴) ۳۰-۲۵
- ۱۶۷- عبدالغفور
 ”دینی مدارس،،۔ فکر و نظر (اسلام آباد) ۳: ۱۶ (ستمبر ۱۹۷۸) ۳۷-۱۹
- ۱۶۸- عبدالکریم
 ”نواب عبداللطیف اور مسلمانان بنگال کی تعلیم،، / عبدالکریم، ترجمہ افضل وارث - فکر و نظر (اسلام آباد) ۱۲: ۸ (جون ۱۹۷۱) ۹۵۶-۹۳۹
- ۱۶۹- عبدالمبین
 ”دعوت دین اور مدارس،،۔ تہذیب الاخلاق (علی گڑھ) ۹: ۱۷ (ستمبر ۱۹۹۸)
 ۴۸-۴۳

- ۱۷۰- عبدالمعبود
 ”عبد نبویؐ میں نظام تعلیم،“۔ الحق (اکوڑہ خٹک) ۹: ۲۵ (جون ۱۹۹۰)
 ۳۲-۳۳
- ۱۷۱- عثمانی، عتیق الرحمان
 ”اسلام میں تعلیم،“۔ الحق (اکوڑہ خٹک) ۲: ۱۵ (نومبر ۱۹۷۹) ۳۱-۲۶
 ۳: ۱۵ (دسمبر ۱۹۷۹) ۳۶-۳۱
- ۱۷۲- عثمانی، محمد تقی
 ”پاکستان میں دینی تعلیم کا ایک سرسری جائزہ،“ / محمد تقی عثمانی ترجمہ
 حسین احمد نجیب- البلاغ (کراچی) ۶: ۱۱ (جون ۱۹۷۷) ۳۶-۳۳
 ۷: ۱۱ (جولائی ۱۹۷۷) ۳۰-۱۹
- ۱۷۳-
 ”دینی مدارس، ایک عظیم الشان نعمت،“۔ البلاغ (کراچی) ۹: ۲۹
 (فروری ۱۹۹۵) ۱۴-۳
- ۱۷۴- عثمانی، محمد رفیع
 ”دینی مدارس اور حالیہ سرکاری اعلانات،“۔ البلاغ (کراچی) ۹: ۲۹
 (فروری ۱۹۹۵) ۲۸-۲۳
- ۱۷۵- عثمانی، محمد عمران اشرف
 ”علم اور وسائل علم کا ادب،“۔ البلاغ (کراچی) ۲: ۳۰ (جولائی ۱۹۹۵)
 ۳۶-۳۱
- ۱۷۶- عزیز الرحمان
 ”دینی مدارس اور معاشرے میں ان کا کردار،“۔ البلاغ (کراچی) ۱۰: ۲۹
 (مارچ ۱۹۹۵) ۱۶-۳

- ۱۷۷- عقیل، سید غلام مصطفیٰ
 ”مسلمان خواتین کی علمی خدمات“،- منہاج (لاہور) ۳: ۱ (جنوری ۱۹۸۵)
 ۹۶-۱۳۶
- ۱۷۸- عمری، سید جلال الدین
 اصحاب صفہ (تعلیمی اور معاشی جائزہ)،- تحقیقات اسلامی (علی گڑھ) ۶: ۴
 (اکتوبر-دسمبر ۱۹۸۷) ۳۰-۴۵
- ۱۷۹-
 ”محمد عربی صلی اللہ علیہ وسلم کے علمی احسانات“،- تحقیقات اسلامی
 (علی گڑھ) ۶: ۱ (جنوری-مارچ ۱۹۸۷) ۵-۲۱
- ۱۸۰- عمری، عزیز الحق
 ”تعلیم نسواں“،- نوائے اسلام (دہلی) ۱۰: ۱۱ (اگست - ستمبر ۱۹۸۵)
 ۳۱-۳۴
- ۱۸۱- ”عورتوں کی تعلیم اور اسلام“،- الحسن (لاہور) ۶: ۷ (جنوری ۱۹۹۲) ۲۳-۳۳
- ۱۸۲- غازی، محمود احمد
 ”اسلامی نظام تعلیم اور امت مسلمہ کے تجربات“،- افکار معلم (لاہور) ۱۱: ۴
 (اپریل ۱۹۹۸) ۷-۱۶
- ۱۸۳-
 ”عہد نبوی میں نظام تعلیم کا ایک جائزہ“،- افکار معلم (لاہور) ۱۰: ۴ (اپریل
 ۱۹۹۷) ۱۳-۲۰
- ۱۸۴- الغامدی، جاوید احمد
 ”خواتین یونیورسٹی“،- اشراق (لاہور) ۵: ۹ (مئی ۱۹۸۹) ۱۰-۱۶
- ۱۸۵- غزالی، مظفر حسین
 ”دینی مدارس میں سائنس کی تعلیم“،- آیات (علی گڑھ) ۶: ۲ (مئی-اگست ۱۹۹۵)
 ۶۵-۸۰

- ۱۸۶- غزل کاشمیری
 ”آنحضرت کا منہج تعلیم“۔ فکر و نظر (اسلام آباد) ۳۰: ۱-۲
 (جولائی-دسمبر ۱۹۹۲) ۲۴۵-۲۴۶
- ۱۸۷- فاروقی، خواجہ مغز الدین احمد
 ”اسلام کا نظریہ تعلیم اور عہد نبوی میں تعلیمی سرگرمیاں“۔ پینات (کراچی)
 ۲: ۴۴ (دسمبر ۱۹۸۳) ۴۹-۵۹
 ۳: ۴۴ (جنوری ۱۹۸۴) ۶۰-۶۴
 ۴: ۴۴ (فروری ۱۹۸۴) ۵۱-۵۵
- ۱۸۸-
 ”اسلامی فلسفہ تعلیم“۔ پینات (کراچی) ۱: ۴۶ (نومبر ۱۹۸۴) ۳۲-۴۲
- ۱۸۹- فاروقی، ضیاء الحسن
 ”مسلمانوں کا نظام تعلیم عہد وسطیٰ کے ہندوستان میں“۔ جامعہ (نئی دہلی)
 ۵: ۸۰ (مئی ۱۹۸۳) ۷-۲۵
- ۱۹۰- فاروقی، ملک محمد فیروز
 ”احیائے علوم اور مسلمان“۔ فکر و نظر (اسلام آباد) ۱۲: ۱۲ (جون ۱۹۷۵)
 ۷۳۹-۷۴۸
- ۱۹۱- فرحت جبین
 ”اسلامی تعلیم کی معاشرتی بنیادیں“۔ افکار معلم (لاہور) ۶: ۱۱ (جون ۱۹۹۸)
 ۴۹-۵۶
- ۱۹۲- فضل الرحمان
 ”قرون اولیٰ کے تشکیلی دور کے بعد کا اسلام (نظام تعلیم)“۔ فکر و نظر
 (اسلام آباد) ۲: ۳ (ستمبر ۱۹۶۴) ۱۴۹-۱۶۲

- ۱۹۳- لکھنؤ، محمد جعفر شاہ
 ”تصور التعليم في القرآن الحكيم“،- الدراسات الاسلاميه (اسلام آباد) ۱۱: ۴
 (دسمبر ۱۹۶۷) ۳۸-۴۳
- ۱۹۴- فہد، عبید اللہ
 ”اسلام کی تعلیمی تحریک اور صحابیات کی علمی خدمات“،- فکر و نظر (علی گڑھ)
 ۱: ۳۵ (۱۹۹۸) ۵۷-۷۲
- ۱۹۵-
 ”مدارس عربیہ کا طریقہ تعلیم“،- فکر و نظر (علی گڑھ) ۳: ۳۵ (۱۹۹۸)
 ۵۶-۶۶
- ۱۹۶- قادری، محمد خان
 ”کیا اسلام عورت کو لکھنے کی اجازت نہیں دیتا؟“،- منہاج القرآن (لاہور) ۳: ۳
 (مارچ ۱۹۸۹) ۳۶-۴۴
- ۱۹۷- قاسمی، انیس الاسلام
 ”دارالعلوم دیوبند اور اردو ادب“،- الحق (اکوڑہ خٹک) ۲: ۱۲ (نومبر ۱۹۷۹)
 ۱۵-۲۰
- ۱۹۸- قاسمی، محمد طیب
 ”دارالعلوم دیوبند بنیادی اصول و مسلک“،- الحق (اکوڑہ خٹک) ۱۵: ۵-۶
 (فروری-مارچ ۱۹۸۰) ۹-۱۸
- ۱۹۹- القاسمی، محمد عبدالقدوس
 ”التعليم حب المناهج القديمة و مقاصدها في عصرنا الحاضر“،- الدراسات
 الاسلاميه (اسلام آباد) ۱۸: ۵ (ستمبر-اکتوبر ۱۹۸۳) ۳۵-۵۵
- ۲۰۰- قاسمی، محمد قمر الدین
 ”سرسید کا نظریہ تعلیم“،- تہذیب الاخلاق (علی گڑھ) ۱۰: ۱۷ (اکتوبر ۱۹۹۸)
 ۵۵-۵۶

- ۲۰۱- قاضی، طاہر مسعود
 ”نظام تعلیم“۔۔ ضیائے حرم (لاہور) ۵: ۲۹ (فروری ۱۹۹۹) ۸۱-۸۵
- ۲۰۲- قاضی، مسعود عالم
 ”عہد نبوی میں خواتین کی تعلیم“۔۔ الرشید (لاہور) ۱: ۲۵ (اکتوبر ۱۹۹۶)
 ۳۴-۲۷
- ۲۰۳- قاضی، سعود اللہ
 ”عربی مدارس اور تدریس قرآن حکیم“۔۔ افکار معلم (لاہور) ۳: ۱۰
 (مارچ ۱۹۸۷) ۱۳-۲۰، ۱۰: ۴ (اپریل ۱۹۹۷) ۲۱-۲۴
- ۲۰۴- کرم حیدری
 ”اقبال کا فلسفہ تعلیم“۔۔ اقبالیات (لاہور) ۳۰: ۳-۴ (جولائی ۱۹۸۹)
 جنوری ۱۹۹۰) ۲۴۵-۲۷۲
- ۲۰۵- گبہ، محفوظ احمد
 ”اسلام میں فنی تعلیم کی ضرورت و اہمیت“۔۔ افکار معلم (لاہور) ۸: ۲
 (فروری ۱۹۹۶) ۳۹-۴۴
- ۲۰۶- کوثر، انعام الحق
 ”اسلامی نظام تعلیم میں معلم کا مقام“۔۔ افکار معلم (لاہور) ۷: ۸
 (اگست ۱۹۹۵) ۲۹-۳۴
- ۲۰۷- کھوسہ، نور محمد
 ”اسلامی نظام تعلیم اور استحکام پاکستان“۔۔ افکار و معلم (لاہور) ۱۲: ۲
 (فروری ۱۹۹۹) ۲۷-۳۲
- ۲۰۸- کوثر مظہری
 ”مسلم معاشرہ اور مخلوط تعلیم“۔۔ تہذیب الاخلاق (علی گڑھ) ۷: ۱۷
 (جولائی ۱۹۹۸) ۲۷-۳۳

- ۲۰۹- گورایہ، محمد یوسف
 ”اسلام کا نظام تعلیم“۔ فکر و نظر (اسلام آباد) ۸: ۷ (جنوری ۱۹۷۱) ۵۱۰-۵۳۶
- ۲۱۰-
 ”علامہ اقبال اور تعلیم کی تشکیل جدید“۔ اقبالیات (لاہور) ۴: ۲۹
 (جنوری - مارچ ۱۹۸۹) ۶۷-۱۱۰
- ۲۱۱- لطفی، عبد الحمید
 ”الترتیب الاسلامیہ التعلیمیہ فی انڈونیشیا“۔ الاسلام الیوم (مراکش) ۵ (۱۹۸۷)
 ۸۶-۱۱۰
- ۲۱۲- محبوب رضوی، سید
 ”قدیم اسلامی نظام تعلیم کی ایک جھلک“۔ برہان (دہلی) ۵: ۲۸
 (مئی ۱۹۵۲) ۲۷۷-۲۹۲
- ۲۱۳- محبوب الرحمان
 ”چودھویں صدی ہجری کی ایک دینی درسگاہ دارالعلوم دیوبند“۔ فکر و نظر
 (اسلام آباد) ۱۸: ۷ (جنوری ۱۹۸۱) ۵-۱۶
- ۲۱۴- محمد اجمل
 ”تعلیم ہی سب کچھ ہے“۔ فکر و نظر (اسلام آباد) ۱۴: ۵ (نومبر ۱۹۷۶)
 ۲۳۵-۲۳۹
- ۲۱۵- محمد اسماعیل
 ”علم دین اور تعلیم نسواں“۔ بینات (کراچی) ۱: ۵۶ (جولائی ۱۹۹۳)
 ۳۳-۵۶، ۳۸-۲ (اگست ۱۹۹۳) ۳۱-۵۶، ۳۶-۳ (ستمبر ۱۹۹۳) ۳۷-۴۴
- ۲۱۶- محمد اشرف، میاں
 ”اسلامی نظام تعلیم کی فکری بنیادیں“۔ افکار معلم (لاہور) ۲: ۶ (جون ۱۹۹۰)
 ۹-۱۸

- -۲۱۷
- ”مغربی نظام تعلیم اور اسلامی نظام تعلیم کا تقابلی جائزہ“۔ افکار معلم (لاہور) ۵: ۶ (مئی ۱۹۹۴) ۲۴-۲۰
- -۲۱۸
- محمد ریاض
- ”ایران کا تعلیمی نظام“۔ فکر و نظر (اسلام آباد) ۷: ۵ (نومبر ۱۹۶۹)
- ۳۸۵-۳۷۴
- -۲۱۹
- محمد سلیم
- ”اسوہ رسول کریم صلی اللہ علیہ وسلم اور طریقہ تعلیم“۔ فکر و نظر (اسلام آباد) ۲۶: ۳ (جنوری - مارچ ۱۹۸۹) ۸۸-۶۳
- -۲۲۰
- محمد سلیم، سید
- ”اسلام کا تصور تعلیم“۔ ترجمان القرآن (لاہور) ۱۰: ۱ (مارچ ۱۹۸۷)
- ۴۴-۴۰
- -۲۲۱
- ”اسلام کا فلسفہ تعلیم“۔ افکار معلم (لاہور) ۸: ۶ (اگست ۱۹۹۴) ۲۲-۲۱
- ۲۲: ۸ (فروری ۱۹۹۶) ۲۲-۱۳
- -۲۲۲
- ”اسلام کی آفاقی معیاری تعلیم“۔ آیات (علی گڑھ) ۷: ۳ (ستمبر - دسمبر ۱۹۹۶) ۱۳۰-۱۲۱
- -۲۲۳
- اسلامی تعلیم، استاد اور مدرسے کا معیار“۔ افکار معلم (لاہور) ۱۰: ۳ (مارچ ۱۹۹۷) ۱۲-۹

- -۲۲۴
- اسلامی نظام تعلیم کا مقصد،۔۔ ترجمان القرآن (لاہور) ۲: ۸۸ (اکتوبر ۱۹۷۷)
- ۳۳-۴۰، ۸۸: ۳ (نومبر ۱۹۷۷) ۳۵-۳۰
- ۲۲۵ محمد طیب
- „اسلام میں تعلیم نسواں کی اہمیت،۔۔ الخیر (ملتان) ۷: ۱۰ (مئی ۱۹۹۰) ۳-۱۰
- ۲۲۶ محمد طفیل
- „اسلام کا نظریہ تعلیم،۔۔ فکر و نظر (اسلام آباد) ۷: ۱۹ (جنوری ۱۹۸۲)
- ۶۵-۴۰
- -۲۲۷
- „پاکستان میں قرآن حکیم کی تدریس،۔۔ فکر و نظر (اسلام آباد) ۱۲: ۵
- (نومبر ۱۹۷۴) ۲۸۱-۲۶۷
- ۲۲۸ محمد عثمان
- „تصور تعلیم قرآن کی روشنی میں،۔۔ فکر و نظر (اسلام آباد) ۶: ۲
- (اگست ۱۹۶۸) ۱۳۶-۱۲۹
- ۲۲۹ محمد مرغوب، میاں
- „اسلامی نظام تعلیم، ہماری بقا کا ناگزیر تقاضا،۔۔ افکار معلم (لاہور) ۲: ۸
- (فروری ۱۹۹۶) ۳۰-۲۳
- ۲۳۰ محمد نذیر
- „سرسید احمد خان اور جدید تعلیم،۔۔ فکر و نظر (اسلام آباد) ۷: ۷
- (جنوری ۱۹۷۰) ۵۴۰-۵۲۷
- ۲۳۱ محمد یوسف، سید
- „اسلامی نصاب تعلیم کے بنیادی نقاط،۔۔ الحق (اکوڑہ خٹک) ۸: ۱۰
- (جولائی ۱۹۷۳) ۴۸-۴۱

- ۲۳۲- محمد عارف
 ”اسلام میں علم سیکھنے اور سکھانے کی اہمیت“،- بینات (کراچی) ۳۱: ۳-۴
 (ستمبر - اکتوبر ۱۹۷۷) ۵۳-۶۱
- ۲۳۳-
 ”بصرہ کی تعلیم گاہوں میں چند لمحے“،- بینات (کراچی) ۳۶: ۴ (مارچ ۱۹۸۰)
 ۵۳-۶۰
- ۲۳۴-
 ”حضرت عمرؓ کی تعلیمی اصلاحات“،- بینات (کراچی) ۳۲: ۴ (مارچ ۱۹۷۸)
 ۱۹-۳۵
- ۲۳۵-
 ”دور صحابہ میں بصرہ کی تعلیمی سرگرمیوں کا جائزہ“،- بینات (کراچی) ۳۴: ۱
 (دسمبر ۱۹۷۸) ۳۹-۵۰
- ۲۳۶- مرزا، محمد شفیع
 ”اسلامی نظام تعلیم کے بنیادی مقاصد“،- افکار معلم (لاہور) ۵: ۲
 (فروری ۱۹۹۳) ۲۱-۲۶
- ۲۳۷- مسعود احمد، سید
 ”قرآن کا تصور علم“،- آیات (علی گڑھ) ۳: ۱ (جنوری- اپریل ۱۹۹۲) ۱۱-۳۲
- ۲۳۸-
 ”قرآن کا تصور علم“،- ترجمان القرآن (لاہور) ۱۰۸: ۱ (ستمبر ۱۹۸۷) ۱۲-۱۸
 ۱۹-۲۰ (اکتوبر ۱۹۸۷) ۱۹-۲۰
- ۲۳۹-
 ”قرآن کا تصور علم“،- تحقیقات اسلامی (علی گڑھ) ۵: ۴ (اکتوبر- دسمبر ۱۹۸۶)
 ۷۹-۹۹

- ۲۴۰- مصباحی، اختر حسین فیضی
 ”مدارس اسلامیہ کے تعلیمی مسائل اور ان کا حل“، - تہذیب الاخلاق (علی گڑھ) ۹: ۱۶ (ستمبر ۱۹۹۷) ۱۱-۱۵
- ۲۴۱- مصباحی، مبارک حسین
 ”تعلیم نسواں اور ملی کردار“، - اشرفیہ (مبارکپور) ۱۰: ۲۱ (اکتوبر-نومبر ۱۹۹۶)
- ۶۳-۴۱
- ۲۴۲- مصطفیٰ التولی
 ”الازھر و تطورہ“، الدراسات الاسلامیہ (اسلام آباد) ۴: ۱۱ (دسمبر ۱۹۷۶)
- ۵۹-۵۳
- ۲۴۳- معراج محمد
 ”منشور انقلاب : اساتذہ کا کردار“، - اشراق (لاہور) ۴: ۸ (اپریل ۱۹۹۶)
- ۱۳-۴
- ۲۴۴-
 منشور انقلاب - تعلیم و تعلم“، - اشراق (لاہور) ۱: ۸ (جنوری ۱۹۹۶) ۱۱-۴
- ۸: ۸ (اگست ۱۹۹۶) ۲۱-۲۵ ، ۸: ۹ (ستمبر ۱۹۹۶) ۲۲-۲۵
- ۲۴۵- مکانوی، شفیق احمد سلم (مرتب)
 ”اصول تعلیم، آداب درس و تدریس“، - البلاغ (کراچی) ۱۲: ۳۰
- (جولائی ۱۹۹۵) ۵۶-۳۷
- ۲۴۶- ملک، محمد امیر
 نظام تعلیم کی اسلامائزیشن - ایک نعرہ یا حقیقت“، - افکار معلم (لاہور) ۳: ۱۲
- (مارچ ۱۹۹۹) ۲۰-۱۳

- ۲۴۷- ممتاز حسین
 ”ہمارے نظام تعلیم میں عربی کا مقام،“ / ممتاز حسین، ترجمہ غلام حیدر آسی-
 فکر و نظر (اسلام آباد) ۱۰: ۳ (ستمبر ۱۹۷۲) ۱۳۵-۱۴۱
- ۲۴۸- مودودی، سید ابوالاعلیٰ
 ”اسلام اور طبی تعلیم و تربیت،“ - ترجمان القرآن (لاہور) ۵: ۵۴
 (اگست ۱۹۶۰) ۴۷-۵۰
- ۲۴۹-
 نظام تعلیم کے متعلق چند بنیادی سوالات، - ترجمان القرآن (لاہور) ۵۱: ۶
 (مارچ ۱۹۵۹) ۵۵-۵۹
- ۲۵۰- میو، محمد یونس
 ”اسلام میں تعلیم نسواں،“ - الخیر (ملتان) ۷: ۱۲ (دسمبر ۱۹۹۴) ۴۸-۵۲
- ۲۵۱-
 ”اقبال اور تعلیم نسواں،“ - الخیر (ملتان) ۱۴: ۱۰-۱۱ (مارچ ۱۹۹۷) ۲۵-۳۱
- ۲۵۲- ندوی، سید ابوالحسن علی
 ”دینی مدارس یا اسلام کے قلعے،“ - الحق (اکوڑہ خٹک) ۱۵: ۲ (نومبر ۱۹۷۹)
 ۹-۱۴
- ۲۵۳- نذر احمد
 ”نظام تعلیم میں قرآن کا حصہ،“ - الحق (اکوڑہ خٹک) ۵: ۵ (فروری ۱۹۷۰)
 ۲۴-۲۷
- ۲۵۴- نذیر احمد
 ”اسلامی تمدن میں علم کی روایت اور اس کے متعلق مسائل،“ - البیان (پشاور)
 ۳: ۶-۱۰ (دسمبر ۱۹۸۵، اپریل ۱۹۸۶) ۲۰۵-۲۴۴

۲۵۵- نذیر حسین

،، اسلام میں علم کا تصور،،- برہان (دہلی) ۶: ۸۳ (جون ۱۹۸۰) ۵۶-۶۰

۲۵۶- ،، نظام تعلیم میں قرآن حکیم کی تعلیم،،- افکار معلم (لاہور) ۴: ۱۰

(اپریل ۱۹۹۷) ۵-۷

۲۵۷- نعیم صدیقی

اسلامی تفکیر تعلیم،،- ترجمان القرآن (لاہور) ۴: ۱۱۰ (دسمبر ۱۹۸۸)

۲۶-۲۲

۵: ۱۱۰ (جنوری ۱۹۸۹) ۳۵-۳۴

۲۵۸-

جامعہ خواتین کیوں اور کس طرح؟،،- ترجمان القرآن (لاہور) ۵: ۸۸

(جنوری ۱۹۷۸) ۹-۸۸، ۲۳: ۶ فروری ۱۹۷۸) ۲۱-۸۹، ۲۳: ۱

(مارچ ۱۹۷۸) ۲۷-۳۱

۲۵۹-

،، حضور صلی اللہ علیہ وسلم ایک تعلیمی تحریک کے سربراہ،،- افکار معلم (لاہور)

۶: ۸ (اگست ۱۹۹۴) ۲۰

۲۶۰- النہدی، محمد حسین

،، مشکلات تعلیم اللغۃ العربیہ للباکستانین خاتمہ فی الرحلہ الجامعیہ ،،- الدراسات

الاسلامیہ (اسلام آباد) ۲: ۲۴ (اپریل - جون ۱۹۸۹) ۴۵-۹۲

۲۶۱- نور محمد

،، نظریہ پاکستان، نصاب تعلیم اور ہم ،،- الحق (اکوڑہ خٹک) ۷: ۱

(اکتوبر ۱۹۷۱) ۲۹-۳۲

۲۶۲- ولی، عبدالرحمان شاہ

،، تدریس اللغۃ العربیہ جامعہ الشعب ،،- الدراسات الاسلامیہ (اسلام آباد) ۳: ۱۱

(ستمبر ۱۹۷۶) ۳۸-۵۲

- ۲۶۳- ہاشمی، حسن الدین
 ”اسلام کا نظام مدارس،،- ضیائے حرم (لاہور) ۲: ۱ (نومبر ۱۹۷۰) ۵۷-۶۳
- ۲۶۴- ہاشمی، نصیر الدین
 ”عہد اسلامی میں تعلیم نسواں کی درسگاہیں،،- معارف (اعظم گڑھ) ۴: ۵۳
 (اپریل ۱۹۴۴) ۳۰۷-۳۰۸
- ۲۶۵-
 ”قدیم اور جدید تعلیم کی بعض خصوصیات، امتیازات،،- برہان (دہلی) ۶: ۳۲
 (جون ۱۹۵۴) ۳۲۸-۳۳۶
- ۲۶۶- حلالی، تقی الدین
 ”تعلیم و تربیت نسواں،،- محدث (لاہور) ۶: ۱ (جون ۱۹۷۱)
 ۱: ۷ (جون ۱۹۷۱) ۱۴-۲۵

